

Datainspektionen informerar

Nr 2/2012

Skolstart

Barn och ungdomar har rätt till **integritet i skolan**. Barn och ungdomar förtjänar lika mycket respekt som vuxna för sitt privatliv på arbetsplatsen. Läs här mera om skolans informationsansvar.

Datainspektionen utbildar och informerar myndigheterna om deras skyldighet att hantera personuppgifter på ett korrekt sätt. Bland annat ska myndigheterna informera om hur de behandlar personuppgifter. Det görs bl.a. genom att hålla beskrivningar över vilka personuppgifter de behandlar.

Datainspektionen

den 10 september 2012

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Ofta ställda frågor	4
2.1	Kan skolan logga och kontrollera elevernas/studerandes internetanvändning?	4
2.2	Lärplattformar	5
2.3	Studieadministrativt system	5
2.4	Publicering av protokoll på internet.....	5
2.5	Fotografier på webben	5
2.6	Kameraövervakning	6
2.7	Utlämnande av vårdnadshavares kontaktuppgifter	6
2.8	Ansvar	6
2.9	Tips för bättre netetikett.....	6

1 Sammanfattning

Inför skolstarten är det många frågor gällande personlig integritet som dyker upp. I syfte att underlätta en korrekt behandling i skolorna och för att informera elever/studerande och föräldrar har Datainspektionen valt att lyfta fram aktuella frågor inför skolstarten.

En korrekt behandling av personuppgifter handlar om arbetssättet och på vilket sätt skolan kan förbättra sättet att arbeta på. Det är viktigt att skolan bestämmer hur informationen ska skyddas och därför ser till att bygga rutiner och tekniken kring detta.

Elevernas/de studerades personuppgifter ska skyddas så att utomstående inte kommer åt dem. Med utomstående avses också sådan personal som inte behöver uppgifterna i sitt arbete. Uppgifterna skyddas mot olaglig behandling så att ingen av misstag kommer åt att förstöra, ändra, utlämna eller sända uppgifterna vidare. Uppgifterna får inte heller sparas längre än vad som är nödvändigt. Handlingarna förvaras i låsta skåp. Datasystemen skyddas med användaridentifikation och lösenord. Skolans personal ges sådana användarrättigheter som krävs för personalens specifika arbetsuppgifter. Nyttjandet av användarrättigheter ska följas upp. Datainspektionen har tidigare publicerat [Allmänna råd för skolan](#) (Nr 1/2009).

2 Ofta ställda frågor

2.1 Kan skolan logga och kontrollera elevernas/studerandes internetanvändning?

Om ändamålet med loggningen är att kontrollera säkerheten i datasystemet krävs i regel inget samtycke av eleverna/studerandena eller deras vårdnadshavare.

Däremot krävs samtycke om loggföring sker för andra ändamål såsom vid granskning av den datalagrade informationen. Vid inhämtande av samtycke ska skolan informera eleverna tydligt att de lämnar spår när de använder utrustningen. De ska också upplysas om att spåren kan bli undersökta och varför skolan kan granska information.

Användningen av nya elektroniska läroverktyg kan också innebära risk för elevernas/de studerandes personliga integritet. I en skola är all information som samlas in från elever/studerande och som kan kopplas till personen, personuppgifter. Det gäller t.ex. uppgifter om kursprestationer eller kursval eller loggning. Mellan skolan och eleven/studeranden finns ett slags kundförhållande. Behandlingen av elevens/studerandens personuppgifter behövs för att ordna undervisningen i skolan. Personuppgifterna får endast behandlas på sådant sätt som inte strider mot den ursprungliga användningen av personuppgifterna. Vidare ska de skyddas från obehöriga och olaglig behandling.

Tänk bland annat på vad som ska loggas, hur loggarna följs upp, vem följer upp loggarna, hur länge ska de sparas och hur de ska förvaras.

2.2 Lärplattformar

I skolan används lärplattformen som en kontaktlänk huvudsakligen mellan skola/lärare och elev/studerande för utbyte av information bl.a. vid läsläsning och grupparbeten.

Skolan ansvarar för att behandlingen av personuppgifter är korrekt. Skolan ska därför se till att all behandling av personuppgifter uppfyller de krav som personuppgiftslagen föreskriver, såsom ändamålet med behandlingen, eventuellt samtycke, information, gallring, bevarande och säkerhet.

2.3 Studieadministrativt system

Vissa uppgifter som inte betecknas som känsliga enligt personuppgiftslagen, t.ex. omdömen och värderande uppgifter, upplevs av många som känsliga. Därför är det viktigt att behandla sådana uppgifter med respekt för eleverna/ de studerande och lärarna.

Personuppgiftslagen innehåller inga krav på att logga allt i systemet eller att eventuella loggfiler måste sparas eller sparas krypterade. Hur länge loggfilerna ska sparas måste vid tillämpningen av personuppgiftslagen avgöras beroende på för vilket ändamål loggningen sker. Ändamålet måste vara bestämt i förväg och sakligt grundat i verksamheten.

2.4 Publicering av protokoll på internet

Publiceringen utgör en behandling av personuppgifter. Genom publiceringen på webben finns en stor risk för omfattande spridning. Det skulle vara i strid med personuppgiftslagen att lägga ut känsliga uppgifter, såsom uppgifter om hälsa, som är kopplade till en viss fysisk person.

Således kräver det en noggrann intresseavvägning mellan å ena sidan offentlighetsintresset och å andra sidan skyddet av privatlivet.

2.5 Fotografier på webben

Tekniken gör det möjligt att dela foton med hela världen med en enda knapptryckning. Vid publicering av bilder är bl.a. personuppgiftslagen, offentlighetslagen och upphovsrättslagen tillämpliga. Det är bäst att be om samtycke av den som finns på bilden. Det finns de som kan känna sig obehagliga med att bilder på dem görs tillgängliga för alla. Denna omständighet väger i allmänhet tyngre än allmänhetens intresse.

Bilder online kan förefalla oskyldiga i sig, men en sammanställning av bilder och information på andra webbplatser kan ge en heltäckande profil av eleven/studeranden i fråga.

Rent allmänt är det tillåtet att publicera bilder på någon annan, förutsatt att det inte görs på ett kränkande sätt. Känsliga personuppgifter får normalt inte publiceras. Om publiceringen har skett på skolans Facebook sida ligger ansvaret på skolan. Ansvaret omfattar i det fallet både personuppgifter som skolan publicerar och personuppgifter som publiceras av andra. Ansvaret för personuppgifter som publiceras på sociala media är beroende av utformningen av den sociala medietjänst som används och att de sociala medierna är under ständig förändring och utveckling.

2.6 Kameraövervakning

Kameraövervakning innebär alltid ett intrång i de övervakades personliga integritet och för att vara tillåten får intrånget inte vara kränkande.

Skolans ledning ska kunna ge svar på följande frågor:

- Vilka områden övervakas och när. För att klargöra om kameraövervakning är laglig måste först omfattningen av kameraövervakningen fastställas. Skolan ska informera om vilka områden som övervakas.
- Vilket är syftet med övervakningskameror? Alla övervakningskameror måste ha ett tydligt och specifikt syfte.

2.7 Utlämnande av vårdnadshavares kontaktuppgifter

Elevers/den studerandes/vårdnadshavarens kontaktuppgifter är i regel offentliga uppgifter. Datainspektionen rekommenderar trots det att samtycke inhämtas för att undvika att eventuell sekretessbelagd kontaktuppgift (t.ex. hemligt telefonnummer) lämnas ut.

2.8 Ansvar

Den registeransvariga kan överlåta den faktiska behandlingen av personuppgifter till skolans föreståndare eller rektor. Ansvar i sig kan aldrig överlåtas. Det är alltid den registeransvariga myndigheten som ytterst svarar för att personuppgiftslagen följs och att de registrerade behandlas korrekt. Mer om ansvar finns i publikationen [Allmänna råd om registeransvar](#) (Nr 5/2011).

Sammanfattningsvis bör skolan kartlägga hotbilden, sätta mätbara mål för säkerhet, fastställa policy för säkerhet, skapa en fungerande organisation för säkerhet, skaffa den utrustning som behövs och använda den rätt, upprätta regler och rutiner, informera och utbilda kontinuerligt, följa upp att regler och rutiner efterlevs och respekteras samt testa säkerheten regelbundet.

2.9 Tips för bättre netetikett

- Tänk på vad du skriver om dig själv och andra
- Var medveten om att det du gör på nätet är tillgängligt för alla andra. Kontrollera dina säkerhetsinställningar och välj var du vill synas.
- Vet du vad som finns om dig på nätet?